

Förutsättningar inför budget 2024 med flerårsplan 2025–2026

Dnr 6–2023

Fastställd av direktionen 2023–01–30, § 3

Jämtlands
Gymnasieförbund

Innehåll

1 Sammanfattning	3
2 Konsekvenser av olika uppskrivningsnivåer av elevplatspriset	3
2.1 Likartat utbud och måluppfyllelse som idag	4
2.2 Likartat utbud med högre måluppfyllelse än i dag	4
3 Bakgrund och nuläge	5
3.1 Måluppfyllelse	5
3.2 Jämtlands Gymnasieförbunds finansiering	6
3.2.1 Indexuppräknig av elevplatspriset	6
3.2.2 Nettokostnadsavvikelse gymnasieskolan i miljoner kronor 2017–2021... 8	
3.3 Elevplatspriser	8
3.3.1 Fördelning av egna elever	9
3.3.2 Fördelning av externa elever	9
3.4 Elevantal 2022 och 2023	10
3.4.1 Elevantal 2022	10
3.4.2 Elevantal 2023 – prognos	11
3.5 Ekonomi 2022	11
3.5.1 Preliminärt bokslut för 2022	11
3.5.2 Budget 2023	12
4 Förutsättningar 2024 och framåt	13
4.1 Elevutveckling	13
4.1.1 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2024	13
4.1.2 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2024–2028	14
4.2 Ekonomiska effekter av elevförändringen i gymnasieskolan	14
4.2.1 Medlemskommunernas gymnasiekostnader 2024 – prognos	14
4.2.2 JGY:s intäktsförändringar 2024	15
4.3 Ny lagstiftning och nya statsbidrag från 2023	16
4.4 Investeringar och lokaler 2023 och framåt	16
4.5 Personal	17
Bilaga 1. Programförkortningar	18

1 Sammanfattning

Enligt förbundsordningen ska Jämtlands Gymnasieförbund senast den 1 februari varje år delge medlemskommunerna budgetförutsättningar för nästkommande år. Här är en sammanfattning av innehållet i 2024 års budgetförutsättningar.

Om elevplatsprisutveckling hade följt skolindex under senare år skulle förbundets intäkter ha varit cirka 27 mkr högre under budgetåret 2023.

Förbundets medlemmar hade år 2021 cirka 43 mkr lägre kostnader jämfört med medelkostnaden i respektive kommungrupp. Effektiviseringskravet 2022 indikerar att medlemskommunerna kommer att ha ännu lägre gymnasiekostnader när statistiken 2022 så småningom publiceras.

Förbundets måluppfyllelse har sedan några år tillbaka en strukturellt lägre nivå både vad gäller examensfrekvens och kvalitativa värden som följs upp i den nationella skolenkäten. Den försämrade måluppfyllelsen sammanfaller i tid med de effektiviseringskrav som ägarkretsen har ålagt förbundet.

Budgetarbetet indikerar att ett underskott på i storleksordningen 5–6 miljoner kronor för 2023, som kan täckas med eget kapital vid behov.

För att upprätthålla ett likartat utbud och måluppfyllelse som idag bedöms det behövas en uppskrivning av elevplatspriserna med 3,75 procent år 2024.

För att kunna förbättra måluppfyllelsen (till 2019 års nivå) bedöms det behövas en uppskrivning av elevplatspriserna med 5,25 procent 2024.

Båda alternativen förutsätter kompensation för ökade pensionskostnader 2024 som tidigare.

2 Konsekvenser av olika uppskrivningsnivåer av elevplatspriset

En grundläggande premis för de ekonomiska scenarier som beskrivs nedan är att förbundet fortsatt kompenseras för ökande pensionskostnader.

En annan avgörande faktor är att förbundets beräkningar indikerar att resultatet för 2023 kan komma att bli i storleksordningen minus 5–6 mkr, förutsatt att direktionen inte beslutar om Anpassningar i utbud och kvalitet under våren 2023. Skälet är att den historiskt höga uppskrivningen 2023 inte kompenserar fullt ut för de kraftiga kostnadsökningarna på grund av inflationen. Eftersom en stor del av förbundets verksamhet är yrkesutbildning slår inflationen särskilt mycket mot olika typer av material som används i undervisningen. 5–6 mkr motsvarar cirka 1,0 procent av det genomsnittliga elevplatspriset.

När medlemskommunerna under våren 2022 fastställde en uppskrivning på 4,96 % plus kompensation för ökade pensionskostnader fanns det en uttalad vilja att delar av uppskrivningen skulle användas för åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen enligt följande:

- Minska samläsningen/gruppstorlekarna mellan olika program och inriktningar, bland annat i gymnasiegemensamma ämnen på yrkesprogram.
- Ökad stöd tid (studiegårdar, extra stöd i vissa kurser).
- Fler möjligheter till extra Anpassningar för elever med olika stödbehov.

Inflationen – med kraftiga kostnadsökningar för hyror, lärverktyg och skolmåltider – har lett till att ingen av dessa åtgärder har kunnat planeras för 2023. Förbundet befinner sig därför i ungefär samma ekonomiska läge som tidigare år. Den kvalitetsförbättrande satsningen uteblev.

En tredje faktor i sammanhanget är utbudet av utbildningar. Ungdomsskolan försörjer arbetsmarknaden med färdigutbildad arbetskraft i högre grad än i andra län (fler elever väljer yrkesutbildningar). Yrkesutbildningar är mer kostsamma än teoretiska utbildningar och drivs i tätt samarbete med olika branscher. Att reducera utbudet av yrkesutbildningar och därigenom styra eleverna mot mindre kostsamma program innebär sämre kompetensförsörjning till arbetsmarknaden, vilket förvisso delvis kan kompenseras med mer vuxenutbildning. Förslag om nedläggning av yrkesutbildningar leder i stort sett alltid till starka reaktioner från berörda branscher.

2.1 Likartat utbud och måluppfyllelse som idag

Förbundets måluppfyllelse har totalt sett minskat under senare år. Efter att ha legat klart över riksnittet vad gäller antalet elever med gymnasieexamen har examensfrekvensen minskat till en nivå som ligger i paritet med riksgenomsnittet.

Förbundet har även tappat jämfört med riket vad gäller kvalitativa värden som mäts i den nationella skolenkäten. Utvecklingen är särskilt tydlig på Wargentins skolan med de mycket stora elevvolymerna, vilket kan bero på att fler klasser än tidigare samläses med andra klasser för att skapa stora grupper. En annan orsak bedöms vara att så kallad stötid i vissa ämnen har minskat under de senaste åren, också det till följd av det ekonomiska läget.

Den försämrade måluppfyllelsen sammanfaller i tid med de effektiviseringskrav som ägarkretsen har ålagt förbundet.

Det ekonomiska läget är svårbedömt, SKR kommer med nya beräkningar senare under våren. För att behålla nuvarande utbud och måluppfyllelse är förbundets nuvarande bedömning att medlemskommunerna i ägardirektiven för 2024 behöver skriva upp elevplatspriserna 2024 med 3,75 procent, exklusive pensionskostnadsökningar.

2.2 Likartat utbud med högre måluppfyllelse än i dag

Mycket talar för att det finns en koppling mellan sämre skolresultat och effektiviseringskraven under senare år. För att stärka måluppfyllelsen behövs resurser för att minska gruppstorlekarna bland annat i gymnasiegemensamma ämnen på yrkesprogram (lägre meritvärden), samt generellt minska samläsningen mellan olika program och inriktningar, och därigenom också skapa bättre förutsättningar till lärande, trygghet och studiero.

Detta scenario skulle också medge ökad stötid och fler möjligheter till extra anpassningar för elever med olika stödbehov. Sammantaget bedöms denna typ av åtgärder kunna leda till att förbundet kan förbättra nuvarande måluppfyllelsen till den nivå som förbundet hade 2018/2019.

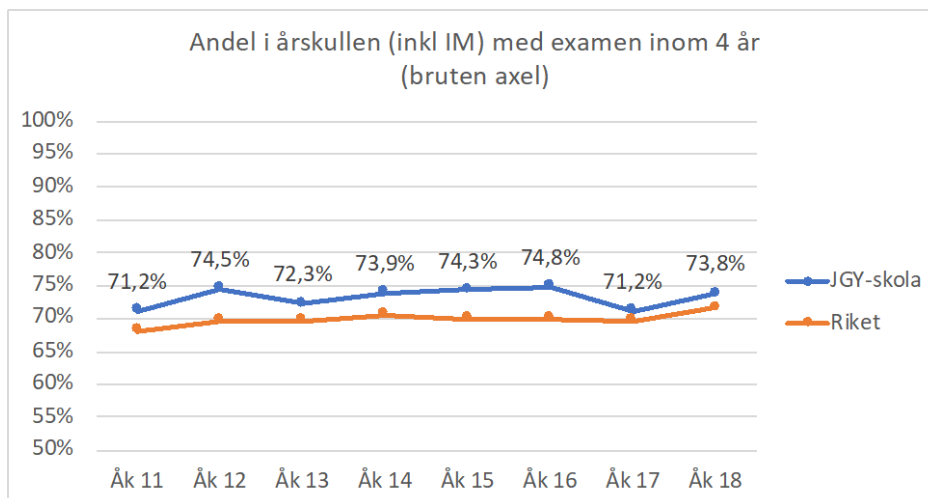
Det ekonomiska läget är svårbedömt, SKR kommer med nya beräkningar senare under våren. För att förbättra nuvarande måluppfyllelse är förbundets bedömning att medlemskommunerna behöver skriva upp elevplatspriserna med 5,25 procent 2024, exklusive pensionskostnadsökningar.

3 Bakgrund och nuläge

3.1 Måluppfyllelse

Förbundet analyserar kontinuerligt resultaten inom det systematiska kvalitetsarbetet. Ett av de viktigaste måtten är hur stor andel av eleverna som uppfyller kraven för att få en gymnasieexamen. Målet mäts med statistik från KOLADA, över hur stor andel av årskullen som klarat examen inom fyra år. De flesta eleverna klarar sin examen inom tre år, men intervallet fyra år är valt för att få med också de elever som inte varit behöriga från grundskolan och därför börjat på ett introduktionsprogram.

Förbundets elever har under hela mätperioden legat över riksnivån, men vid mätningen för årskull 17 hade andelen sjunkit markant (årskullen gick ut gymnasiet våren 2020 eller våren 2021). Det fanns då en farhåga att den negativa trenden berodde på de effektiviseringskrav som gällt för denna årskull. Årskull 18 (som gått ut gymnasiet våren 2021 eller våren 2022) visar dock på en uppgång till tidigare nivå. Samtidigt ser man en markant uppgång på riksnivå vilken anses förklaras av frånvaron av nationella prov under pandemin. Det innebär att gapet mellan JGY och riksnivån fortsatt ligger på samma nivå som för årskull 17. JGY ligger alltså fortsatt över riksnivån, men skillnaden har krympt jämfört med årskull 16 och tidigare.

Figur 1. Andel elever med examen inom 4 år

Varje år genomförs Skolinspektionens elevenkät där eleverna i årskurs två jämförs med riket. Enkäten innehåller 14 områden som rör hur eleverna upplever inflytande, stimulans, stöd, trygghet, studiero med mera.

De senaste tre åren är det betydligt färre områden där förbundets resultat hamnat på eller över ett riksgenomsnitt. 2022 var det områdena Stöd, Studiero, Trygghet och Nöjdhet som låg på riksnivå. Övriga områden låg under riksgenomsnittet.

Figur 2. Resultat från Skolenkäten

3.2 Jämtlands Gymnasieförbunds finansiering

Gymnasieskolan har sedan 2007 en finansieringsmodell som bygger på principen att varje utbildning/elev har ett elevplatspris. Alla primärkommuner, såväl kommunalförbundets medlemmar som externa kommuner, kostnadsförs utifrån antalet elever på respektive utbildning. Kostnadsutvecklingen regleras genom årliga ägardirektiv där medlemmarna fastställer hur mycket elevplatspriserna i genomsnitt får skrivas upp. Direktionen fastställer sedan hur de ekonomiska resurserna ska fördelas mellan olika utbildningar och skolor.

Nästan alla ungdomar går i gymnasiet. Elevernas utbildning ska bekostas oavsett vilken skola eller vilken utbildning de går på. Enligt lagstiftningen bygger friskoleersättningen per elev på JGY:s självkostnad/budget per program. Om förbundet inte har programmet ersätts friskolorna med rikspriset för respektive utbildning. För elever som väljer andra kommunala huvudmän gäller lägsta priset om både JGY och huvudmannen har utbildningen. Om förbundet inte har utbildningen är det anordnarkommunens pris som gäller.

Finansieringsmodellen har genom åren ansetts väl fungerande, bland annat för att den ger en rättvis kostnadsfördelning utifrån vilka utbildningar som respektive kommuns elever väljer. Exempelvis har Östersund och Krokoms en lägre gymnasiekostnad per elev än Bräcke och Ragunda, eftersom elever från dessa kommuner i högre grad väljer högskoleförberedande program som har lägre kostnader än yrkesprogram. Finansieringsmodellen blir således därmed också anpassad till det kommunala utjämningsystemet.

Finansieringen av den kommunala vuxenutbildningen regleras genom avtal med respektive kommun.

3.2.1 Indexuppräknings av elevplatspriset

Finansieringsmodellen innefattar enligt ägardirektivet en årlig indexuppräknings av elevplatspriserna för att motverka kostnadsökningar som inte är påverkbara. Procentsatsen för uppräkningsen beslutas i det årliga ägardirektivet utifrån förväntad löneökning och inflationsnivå. Utöver ökade kostnader för hyror och läromedel har ökade lärarlöner haft en stor påverkan på index under de senaste åren. Det har inte bedömts vara möjligt att förbundet skulle hålla en lägre nivå än länets primärkommuner och övriga riket i ett läge när lärarkryteringen blir allt svårare.

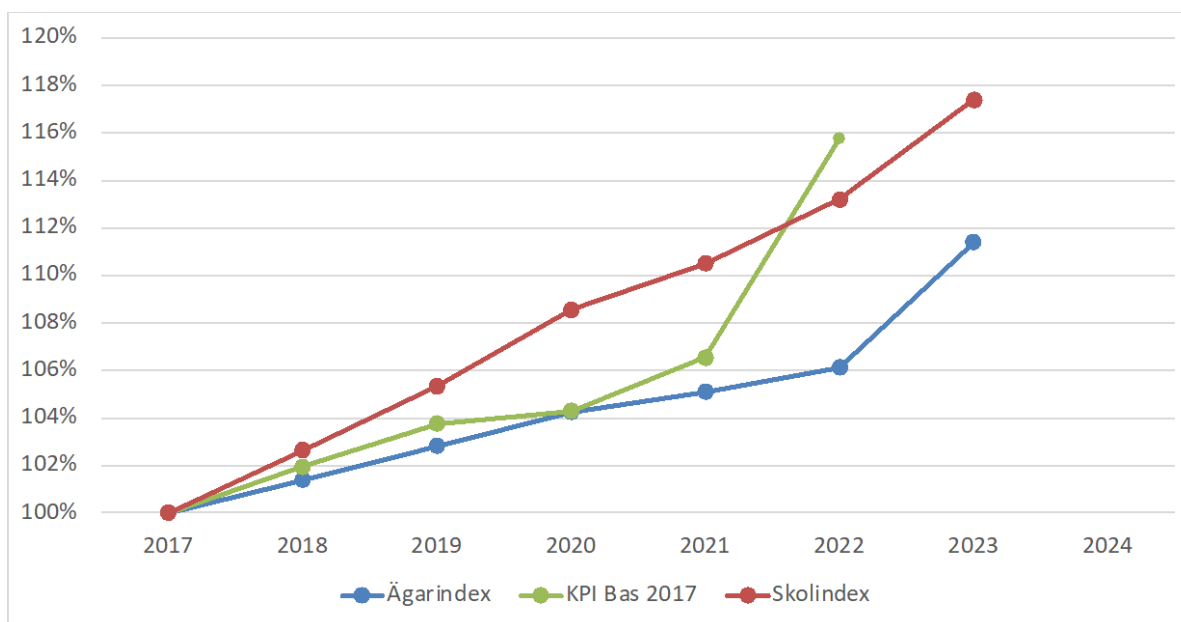

Tabell 1. Prisutvecklingsindex

År	Elevplatspris Snitt JGY	Ägardirektiv	Skolindex %	KPI	Ägarindex	Skolindex	KPI Bas 2017	Anm
2017	126 591 kr	1,90%	2,03%	322,11	100,0%	100,0%	100,0%	Exkl Åre
2018	126 738 kr	1,40%	2,65%	328,4	101,4%	102,7%	102,0%	Första året med sparkrav 1%
2019	127 885 kr	1,40%	2,62%	334,26	102,8%	105,3%	103,8%	
2020	129 762 kr	1,40%	3,06%	335,92	104,3%	108,6%	104,3%	
2021	130 733 kr	0,80%	1,78%	343	105,1%	110,5%	106,5%	
2022	132 826 kr	0,98%	2,46%	372,91	106,1%	113,2%	115,8%	
2023	144 220 kr	4,95%	3,70%		111,4%	117,4%		Exkl pensionsuppskrivning
2024								

Från 2018 och framåt reducerades den beräknade procentsatsen med en procentenhet, ett så kallat effektiviseringskrav. Principen för indexuppräknigen av elevplatspriset innebär att varje års effektiviseringskrav kommer att ackumuleras till kommande år.

Grafen nedan visar den ackumulerade effekten av olika årliga index. Inför 2023 slopades effektiviseringskravet och i stället fastställdes ett högre index med målsättning att kunna höja måluppfyllelsen inom förbundet. Det innebär ett närmande till skolindex, men det ackumulerade värdet ligger ändå under skolindex. Om förbundet hade haft indexuppräknigen i nivå med skolindex under hela perioden hade intäkterna för 2023 blivit 27 mkr högre.

Figur 3. Jämförelse av prisutveckling JGY och index för riket

3.2.2 Nettokostnadsavvikelse gymnasieskolan i miljoner kronor 2017–2021

Siffrorna i tabell 2 nedan visar avvikelsen i miljoner kronor mellan medlemskommunens nettokostnad respektive kommungruppens genomsnittskostnad (vita fält) för gymnasieskolan. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

(Referenskostnaden bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16–18-åringar i kommunen, elevernas programval samt antaganden om merkostnader för små skolor, skolskjuts och inackorderingsbidrag. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling.)

Tabell 2. Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, mkr

Område	2017	2018	2019	2020	2021
Bräcke	3	2	-3	-4	-3
Lågpendlingskommun nära större stad (ovägt medel)	4	5	5	5	5
Krokom	-5	-2	-7	-10	-11
Pendlingskommun nära större stad (ovägt medel)	2	2	2	2	2
Ragunda	1	0	0	-2	0
Landsbygdskommun, ej nära större stad (ovägt medel)	6	7	5	5	8
Åre	11	7	4	7	2
Landsbygdskommun med besöksnäring (ovägt medel)	8	8	6	4	5
Östersund	1	7	-15	-21	-17
Större stad (ovägt medel)	-13	-8	-3	-8	-4
Skillnad totalt i mkr	+2	0	-36	-38	-43

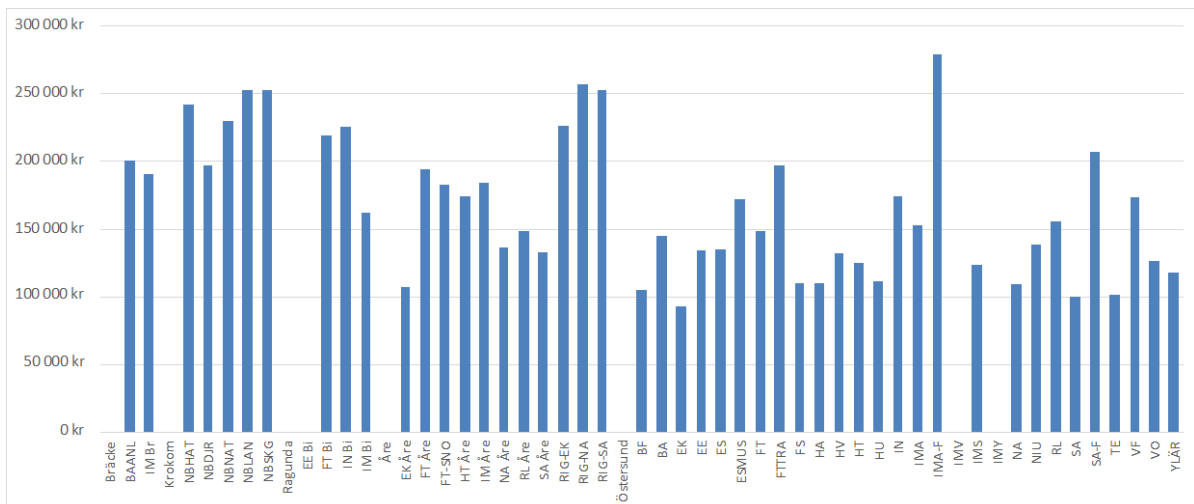
För 2021 gäller att alla medlemskommuner har lägre eller väsentligt lägre gymnasiekostnader än jämförbara kommuner. Totalt sett handlar det om cirka 43 mkr lägre kostnader jämfört med medelkostnaden för respektive kommungrupp.

Medlemskommunernas effektiviseringskrav på förbundet från 2018 och framåt har minskat kommunernas gymnasiekostnader. Det fortsatta effektiviseringskravet för 2022 indikerar att medlemskommunerna kommer att ha mycket låga gymnasiekostnader även under 2022.

3.3 Elevplatspriser

Elevplatspriset beräknas som programmets totala budget dividerat med antalet elever. Den sammanlagda budgeten för programmen måste då anpassas för att möta ägardirektivet. Med de nya elevplatspriserna får inte den totala kostnaden för samma antal elever som året innan, fördelade på samma sätt mellan olika program, öka mer än en viss procentsats.

Räknar man ett viktat genomsnitt ligger förbundets utbildningar under riksnivå, men det varierar mellan olika utbildningar. Avvikelsen från rikspris kan bero på ett flertal faktorer, exempelvis programmets ambitionsnivå i förhållande till andra kommuner, avvikande lokalkostnader, eller att programmet har få elever som kan dela på de fasta kostnaderna. I allmänhet har program på mindre orter svårare att hålla nere kostnaderna i jämförelse med program i Östersund som har fler stordriftsfördelar.

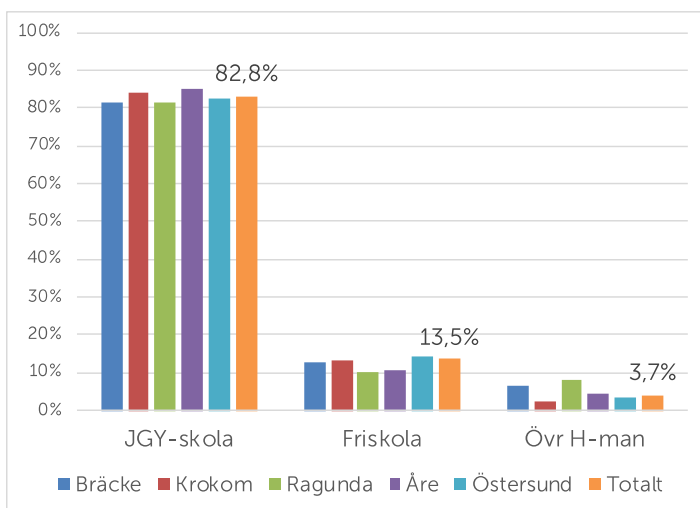

Figur 4. Elevplatspris Interkommunal ersättning

3.3.1 Fördelning av egna elever

Förbundets kommuner har en hög andel elever som går i egna kommunala skolor. Andelen har ökat från en nivå under 70 procent 2010 till att nu ha stabiliserats på en nivå runt 83 procent. Ett stort elevunderlag leder till att förbundet kan erbjuda ett brett programutbud vilket i sin tur innebär en ökad möjlighet att påverka ekonomin.

Ägardirektivet i förbundets budget styr priserna för elever i de egna skolorna och indirekt även friskolepriserna för de utbildningar man själv bedriver. Om förbundet har ett stort utbud av program i egen regi har man således också makt att påverka kostnaderna. Däremot kan förbundet inte påverka priserna hos övriga kommunala huvudmän eller friskolepriserna för utbildningar man inte själv bedriver. I det senare fallet hänvisas man till det så kallade rikspriset.

Figur 5. Elevfördelning 1

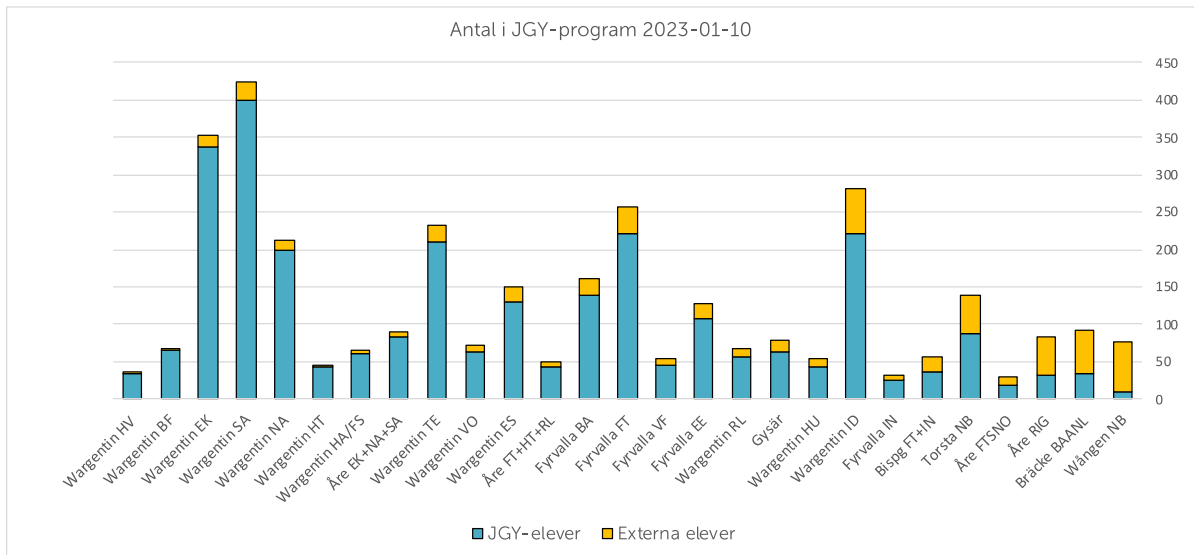
3.3.2 Fördelning av externa elever

Likväl som att vissa av förbundskommunernas elever går i externa skolor studerar också elever från externa kommuner i förbundets skolor. Då betalar hemkommunen på motsvarande sätt förbundets programpris eller ett "lägstapris". På vissa av förbundets utbildningar kommer huvuddelen

av eleverna från externa kommuner. Om förbundet lägger ned eller ändrar priset på en sådan utbildning har det en begränsad effekt på förbundskommunernas ekonomi.

Diagrammet nedan visar andelen egna elever (JGY) på de utbildningar som förbundet erbjuder.

Figur 6. Elevfördelning 2

De totala intäkterna för elever från externa kommuner uppgår till cirka 95 mkr. Notabelt är att ifall förbundet inte lyckas hålla sin budget och måste begära ett ägartillskott så måste detta tillskott täcka verksamheten för samtliga elever, även de externa. Det går inte att i efterhand begära ett höjt elevplatspris för dessa elever. Ett underskott på 1 procent skulle innebära att förbundskommunerna subventionerar de externa eleverna med 950 tkr.

Vid ett ägartillskott till förbundet ska dessutom friskolorna få del av motsvarande prishöjning. Ett tillskott på 1 procent motsvarar då 570 tkr.

3.4 Elevantal 2022 och 2023

3.4.1 Elevantal 2022

Det totala antalet gymnasieelever i förbundets skolor var 3 662 hösten 2022, att jämföra med prognosen 3 646 i budgeten för 2022. Sett över helåret 2022 stämde elevprognosen mycket väl vilket tyder på att prognosmodellen fungerar väl.

Tabell 3. Elevprognos och utfall 2022

Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokoms	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Budgetvärde 2022	170	540	120	357	1814	591	3592
Utfall vt-ht 2022	172	537	125	343	1813	597	3587
Diff Utfall-Budget	2	-3	5	-14	-1	6	-5
	1%	-1%	4%	-4%	0%	1%	-0,1%

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola

Intresset för yrkesprogram är fortsatt mycket högt inom förbundet i jämförelse med övriga riket. Elevökningen hösten 2022 var dock större för högskoleförberedande program, delvis beroende på platsbrist på några yrkesprogram. Totalt sett är fördelningen 56 procent för högskoleförberedande program och 44 procent för yrkesprogram. I riket som helhet är andelen på yrkesprogram endast 33 procent.

3.4.2 Elevantal 2023 – prognos

Antalet 16-åringar i länet ökar och andelen som sökte utbildningar inom förbundet hösten 2022 var något högre än förväntat. Dessutom var avhoppet från hösten 2022 till våren 2023 lägre än tidigare år. Sammantaget räknar förbundet med att ha 93 elever fler under 2023 jämfört med utfallet för 2022.

Tabell 4. Elevprognos 2023

Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Budgetvärde 2023	164	548	140	352	1852	598	3 654
Prognos 2023	166	572	127	360	1876	579	3 680

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola

3.5 Ekonomi 2022

3.5.1 Preliminärt bokslut för 2022

Det förväntade resultatet för 2022 uppgår preliminärt till ett positivt resultat på totalt 7–8 mkr. Prognosen som gjordes i oktober visade på ytterligare förbättrad prognos för helåret jämfört med tidigare prognos i augusti. Det är ett antal centrala poster som förklarar den förbättrade prognosen. En klart lägre pensionsskuld i år jämfört med tidigare år, lägre driftkostnader för kansli och lägre avskrivning för IT-utrustning är poster som förklarar överskottet. Prognosen för oktober uppgick till +7,5 mkr och ser ut att stämma bra med de preliminära siffrorna.

Från 2021 till 2022 fick elevplatspriserna räknas upp med i genomsnitt 1,98 procent. En årlig effektivisering om minst 1,0 procent i ägardirektivet medförde att elevplatspriserna (EPP) i realitet fick räknas upp med högst 0,98 procent i genomsnitt.

Medlemskommunernas bidrag uppgår i prognosen oktober 2022 till 475,1 mkr. Det är endast 1,2 mkr högre än budget och förklaras av högre kostnader för elever i externa skolor och ökade kostnader för tilläggsbelopp under hösten 2022.

Prognosen för verksamhet gymnasiet uppgick i oktober för helåret till + 0,5 mkr. Det var i nivå med prognosen i augusti. Utfallet för gymnasiet ser ut att hamna på cirka - 1,5 mkr och beror på större underskott inom område 3 Fyrvalla och område 4 Åre. Område 1 på Wargentín har ett överskott på cirka + 5,7 mkr tack vare fler elever och lägre personalkostnader. Med en justering av område 1 Wargentín tillfälliga överskott har verksamhet gymnasiet ett underskott på cirka 7 mkr.

Tabell 5. Prognos 2022 i oktober, budget 2022, bokslut 2021 och budget 2023, tkr

Tkr	Prognos 2022	Budget 2022	Bokslut 2021	Budget 2023
Verksamhetens intäkter	180 000,0	186 000,0	178 752,1	186 000,0
Verksamhetens kostnader	-634 013,1	-646 400,0	-623 291,7	-693 500,0
Avskrivningar	-12 300,0	-12 700,0	-11 021,9	-13 100,0
Verksamhetens nettokostnader	-466 313,1	-473 100,0	-455 561,5	-520 600,0
				0
Kommunbidrag	475 113,1	473 900,0	456 979,8	526 100,0
Verksamhetens resultat	8 800,0	800,0	1 418,3	5 500,0
Finansiella intäkter	100,0	100,0	128,2	100
Finansiella kostnader	-1 400,0	-900,0	-639,3	-5 600,0
Resultat efter finansiella poster	7 500,0	0,0	907,3	0,0
Extra ordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat	7 500,0	0,0	907,3	0,0

3.5.2 Budget 2023

Elevplatspriserna från 2022 till 2023 räknades upp i genomsnitt med 4,96 procent. Kostnaderna för införandet av det nya pensionssystemet AKAP-KR finansieras genom en särskild ytterligare höjning av elevplatspriset så att alla kommuner som har elever i förbundets skolor bidrar till finansieringen. Höjning uppgår till 2,99 procent och motsvarar en ökning av pensionskostnader, inklusive löneskatt till 18 mkr, enligt den senaste beräkningen från KPA. Totalt räknas elevplatspriset upp med 7,95 procent.

Det nya pensionsavtalet har hanterats i budget 2023 med ett höjt PO-pålägg, från 41,91 procent till 48,00 procent. Orsakerna till de höga kostnaderna för det nya pensionsavtalet är:

- hög inflation
- pensionsavtalet AKAP-KR har högre avgiftsnivåer (från 4,5 % till 6,0 %)
- pandemilöner och den sena lönerörelsen 2020 får kostnadseffekter på 2023.

Förbundet hade i sitt budgetarbete möjligheten att, vid synnerliga skäl, ha en årsbudget där kostnader överstiger intäkter. Undantag från balanskravet får enligt ägardirektivet endast ske vid enstaka år och för varje år måste det godkännas av respektive medlemskommuns kommunstyrelse.

Tidigare har förbundet haft fyra år med krav på effektiviseringar. Nu det femte budgetåret kvarstår den ekonomiska utmaningen på grund av det ekonomiska läget i Sverige och i världen. Förbundet lägger en budget i balans för 2023, men budgetarbetet indikerar att resultatet för 2023 kan komma att bli i storleksordningen minus 5–6 mkr, förutsatt att direktionen inte beslutar om anpassningar i utbud och kvalitet under våren 2023. Beloppet 5–6 mkr motsvarar cirka 1,0 procent av det genomsnittliga elevplatspriset. Skälet är att den historiskt höga uppskrivningen 2023 eventuellt inte kompenserar fullt ut för de kraftiga kostnadsökningarna på grund av inflationen. Eftersom en stor del av förbundets verksamhet är yrkesutbildning slår inflationen särskilt mycket mot posten lärverktyg i både gymnasieskolan och vuxenutbildningen.

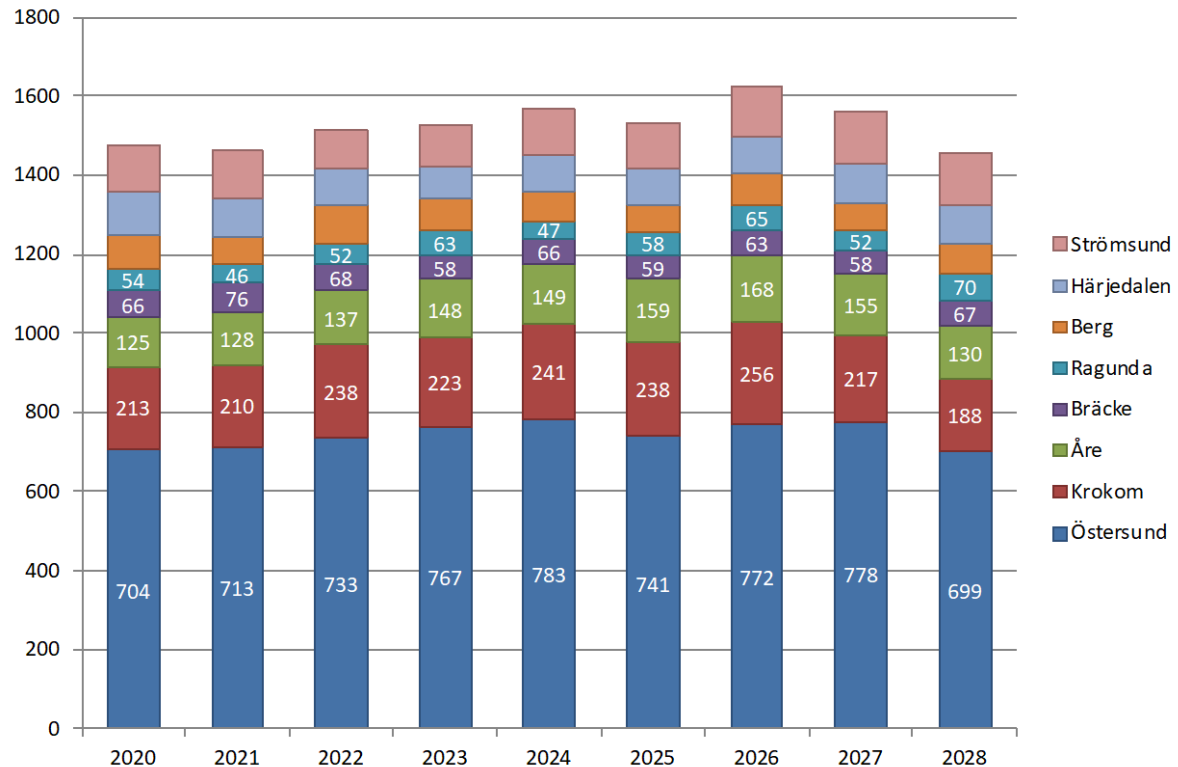
Medlemskommunernas totala gymnasiekostnad, elevplatser och övriga kostnader som inackorderingsstillägg, skolskjutsar med mera, beräknas till 526,1 mkr för 2023. I jämförelse med senaste prognosen från oktober 2022 uppgår kostnadsökningen till totalt cirka 51 mkr. Ersättning från Migrationsverket har de senaste åren minskat markant och uppgår i budget för 2023 till noll kronor.

4 Förutsättningar 2024 och framåt

4.1 Elevutveckling

Antalet 16-åringar i länet ökar fram till 2026 med en liten nedgång 2025.

Figur 7. Antal 16-åringar i länet (Källa: Regionens sammanställning 2021-12-31)

4.1.1 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2024

Prognosen för de kommande åren bygger på den demografiska ökningen av elever i gymnasie-ålder, ett antagande om en oförändrad marknadsandel, samt ett antagande kring förflyttningar mellan kommunerna. Sammantaget räknar förbundet med att ha 94 elever fler under 2024 jämfört med 2023, vilket är en ökning med tre procent.

Tabell 6. Elevprognos 2024

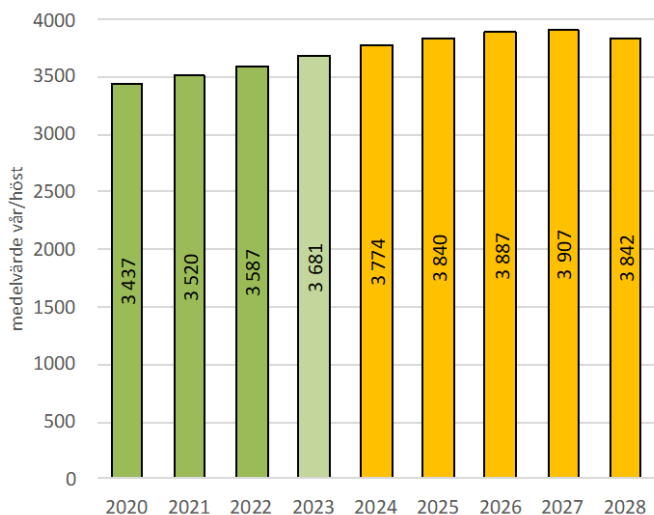
Elever i JGY-skola*	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Externa	Summa
Prel utfall 2023	166	572	127	360	1876	579	3 680
Prel budgetvärde 2024	158	604	132	388	1932	560	3 774

*Avser gymnasie- och gymnasiesärskola.

4.1.2 Elevprognos för Jämtlands Gymnasium 2024–2028

Under perioden 2024–2027 beräknas antalet gymnasieelever i förbundets skolor kunna öka med cirka 226 elever för att därefter minska med 65 elever till 2028. Ökningen under de kommande åren förutsätter att antalet platser på populära program kan utökas, alternativt att eleverna styrs till utbildningar med tomma platser. Ett alternativt scenario kan vara att sänka målsättningen för antagning till förstahandsval och för andelen elever i egna skolor, och låta eleverna strömma över till friskolealternativ, i den mån de finns.

Figur 8. Elevutveckling i gymnasieskolan

4.2 Ekonomiska effekter av elevförändringen i gymnasieskolan

4.2.1 Medlemskommunernas gymnasiekostnader 2024 – prognos

Sammanställningen nedan visar medlemskommunernas gymnasiekostnader, med en uppräkningsindex enligt SKR:s senaste prognos för arbetskraftskostnader och övriga kostnader. För personal redovisas ett index på cirka 3,0 procent för helåret och övriga kostnader cirka 2,5 procent. Viktningen som gör för dessa index är 70 procent för personalkostnader och 30 procent för övriga kostnader. Det kan kommenteras att för åren 2022 och troligtvis 2023 är kostnadsökningen klart högre än dessa 2,5 procent för övriga kostnader för förbundet. Utöver indexuppräkningsindexet inkluderas det nya pensionsavtalet, AKAP-KR:s ökade kostnader med 1,75 procent samt även ett förväntat strukturellt underskott med 1,0 procent.

Gymnasiekostnaderna, inklusive ökat antal elever med 81, samt övriga kostnader som inackorderingsbidrag, skolskjutsar och tilläggsbelopp med mera, beräknas öka med cirka 49 mkr i förhållande till budget för 2023.

Kostnaden för elever i egna skolor ökar med 44,5 mkr och för elever i friskolor och andra kommuner med 3,6 mkr respektive 0,7 mkr. Den största ökningen totalt finns inom Östersunds kommun med en ökning på 24,9 mkr, Krokoms kommun 13,2 mkr, Åre 10,2 mkr, Bräcke 0,7 mkr och för Ragunda uppgår ökningen till 0,1 mkr.

Kostnaderna för inackorderingsbidrag, skolskjutsar och tilläggsbelopp med mera beräknas öka något jämfört med 2023 på grund av uppräkningsbidraget för inackordering med 1/30 av prisbasbeloppet. Övriga kostnader uppgår totalt till 17,9 mkr. Det är fortsatt främst kostnaderna för skolskjutsar i gymnasiesärskolan och tilläggsbelopp som är svåra att prognostisera.

Tabell 7. Preliminär gymnasiekostnad, inklusive SKR:s index (2,75 %) och för strukturellt underskott (1,0 %) samt kompensation för ökade kostnader AKAP-KR (1,75 %), totalt uppräknat 5,50 %, per medlemskommun, tkr

	Bräcke	Krokom	Ragunda	Åre	Östersund	Budget 2024
Elever i egna skolor, gymn	23 546,1	83 752,7	22 399,7	61 824,1	246 774,4	438 297,1
Idrott ej betalande kommuner	-	-	-	1 700,0	1 700,0	3 400,0
Återsök MV	-	-	-	-	-	-
Elever i egna skolor, GYSÄR	815,1	8 552,9	1 279,2	351,0	15 962,9	26 961,1
	24 361,3	92 305,6	23 678,9	63 875,1	264 437,4	468 658,2
Elever i friskolor, gymn	4 153,7	12 913,5	2 208,6	5 940,4	44 980,8	70 197,1
Elever i andra kommuner, gymn	1 652,4	2 482,5	1 819,5	2 083,3	9 107,6	17 145,3
Elever i andra kommuner, GYSÄR	351,0	351,0	-	-	702,0	1 404,0
S:a elevplatskostnad	30 518,3	108 052,6	27 707,0	71 898,8	319 227,8	557 404,5
Inackorderingsbidrag	860,0	1 100,0	1 130,0	1 750,0	1 200,0	6 040,0
Skolskjuts, gymn	30,0	20,0	10,0	20,0	320,0	400,0
Skolskjuts, GYSÄR	800,0	600,0	20,0	1 800,0	3 800,0	7 020,0
Tilläggsbelopp	80,0	800,0	50,0	100,0	3 000,0	4 030,0
Antagning	25,0	85,0	20,0	55,0	260,0	445,0
S:a övriga kostnader	1 795,0	2 605,0	1 230,0	3 725,0	8 580,0	17 935,0
Summa kostnader	32 313,3	110 657,6	28 937,0	75 623,8	327 807,8	575 339,5

Enligt tabell 8 nedan uppgår skillnaden, mellan en uppräknings av elevplatspriset med SKR:s senaste beräkningar på kostnadsökningar för 2024, ytterligare kompensation för kostnadsökningar för AKAP-KR och för ett strukturellt underskott samt uppräknings för att förbättra måluppfyllelsen.

Tabell 8. Beräknade gymnasiekostnader för medlemskommunerna med den senaste elevprognosen och alternativa uppräknings, tkr

Gymnasiekostnader, olika uppräknings				
Indexuppräknings	2023	2024	2024	2024
Budget 2023	526 100			
En uppräknings med 2,75%, SKR:s index				
En uppräknings med 4,50%, inkl. AKAP-KR		570 100		
En uppräknings med 5,50%, inkl. AKAP-KR och underskott			575 300	
En uppräknings med 7,00%, inkl. AKAP-KR och underskott samt förbättra måluppfyllelse				583 200

4.2.2 JGY:s intäktsförändringar 2024

Det är prognostiserat 3 214 elever från ägarkommunerna som går i JGY-skola för 2024, jämfört med prognostiserade 3 101 elever för 2023, vilket innebär en ökning med 113 elever från ägarkommunerna. Elevökningen i sig innebär en ökad intäkt från medlemskommunerna med cirka 14–15 mkr. Det innebär även ökade rörliga kostnader som lärverktyg, måltider, IT, licenser och elevhälsa, men också för undervisande personal. Enligt tidigare erfarenheter är det osannolikt att elevökningen kan rymmas inom befintlig skolorganisation.

Intäkterna från externa kommuner som skickar sina elever till JGY:s skolor beräknas ligga kvar på cirka 105 mkr med en uppräknig på 5,5 procent av elevplatspriserna. Detta är i nivå med budget 2023 till följd av beräknat färre externa elever för 2024.

4.3 Ny lagstiftning och nya statsbidrag från 2023

- Från 1 juli 2023 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbildning på gymnasial nivå (fullt ut 2025) genom bland krav om kommunala samverkansavtal. Statsbidrag ges för ändamålet från 2023.
- Från 1 juli 2023 gäller ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram. De kurser som krävs för sådan grundläggande behörighet ska ingå i programstrukturen för alla yrkesprogram. Elever ska inte behöva läsa utökat program eller använda det individuella valet eller programfördjupningen. Programmets omfattning utökas med syfte att säkra elevers rätt att läsa det som krävs utan att minska yrkesinnehållet. Statsbidrag införs från 2024 eftersom reformen inte påverkar strukturen/kostnaderna förrän eleverna påbörjar årkurs 2.
- Den 1 juli 2025 sker övergången från kursutformad till ämnesutformad gymnasial utbildning, vilket berör alla skolformer i förbundet. Implementeringsarbetet påbörjas under hösten 2023. Statsbidrag för implementering från 2023.

Tabell 9. Statliga bidrag till primärkommuner för gymnasieutbildning

Statliga bidrag till primärkommuner för gymnasieutbildning, mkr	2023	2024	2025
Nationella minoritetsspråk inom gymnasieskolan	1,5	1,5	1,5
Ämnesbetyg, implementering	25	25	25
Grundläggande behörighet yrkesprogram		59	176
Planering och dimensionering gymnasial utbildning	170	170	170

4.4 Investeringar och lokaler 2023 och framåt

Förbundet bedömer att just IT-investeringarna fortsatt behöver vara strukturellt något högre än under den senaste femårsperioden för att kunna följa med den digitala utveckling som pandemin har inneburit för undervisningen.

Nivån för fastighetsinvesteringar för 2023 har sänkts med 1 mkr från tidigare år.

För år 2023 beräknas investeringsnivån ligga på cirka 12–13 mkr och detta är också en rimlig nivå för år 2024.

Investeringsramen för 2023 fördelas enligt tabell 10.

Tabell 10. Investeringsramen för 2023

Budget investeringar	2023
IT-investeringar	8 128 500
Fastighetsinvesteringar	1 500 000
Undervisningsinventarier	2 687 000
<i>Fördelat på:</i>	
RO1	287 000
RO2	687 000
RO3	1 437 000
RO4	276 000
Totalt:	12 315 500

4.5 Personal

Fram till och med 2027 fyller 91 tillsvidareanställda medarbetare 65 år eller mer. Av dessa 91 medarbetare är 55 lärare som fördelar sig enligt tabell 11.

Tabell 11. Lärarkompetenser som fyller 65 år eller mer till och med 2027

Lärare	Antal
Lärare allmänna ämnen	23
Lärare yrkesämnena	20
Lärare praktiskt/estetiska	6
Lektor/adjunkt	6

I de allmänna ämnena är det framför allt ämnet svenska som sticker ut där ett tiotal pensionsavgångar är beräknade under kommande år, men även matematik, historia och religion är behörigheter i de allmänna ämnena där förbundet har flera pensionsavgångar. I yrkesämnena sticker förbundslärarna ut.

Den kommande elevökningen i kombination med pensionsavgångarna innebär att möjligheter att vara en attraktiv arbetsgivare, det vill säga att behålla och rekrytera kompetent personal, är en högt prioriterad fråga under de kommande åren. Effektiviseringskrav som kan leda till uppsägningar påverkar förbundets attraktionskraft som arbetsgivare. Om förbundet får svårt att behålla och rekrytera behöriga och legitimerade lärare och skolledare befaras det leda till minskad måluppfyllelse och riskerar att bli kostnadsdrivande under de kommande åren.

Tabell 12. Pensionsprognos 2023–2027

År	2023	2024	2025	2026	2027
Förbundsdirektör				1	
Lektor/Adjunkt	4	2			
Lärare	11	11	8	11	8
Administration		1	1	1	2
Verksamhetsplanerare					1
Utbildningssamordnare				1	
Elevhälsa	2		2	1	
Handledare/Instruktör	1	1			
Tränare	2				
Antagningshandläggare	1				
Elevassistent/skolvård/läroassistenter	2	2	1	2	
Rektor/övrig chef	1	1		1	1
IT	1				
Vaktmästare/café		1			1
Studie- och yrkesv�glare	1				1
Specialpedagog			1		1
Total	26	19	13	18	15

Bilaga 1. Programförkortningar

Kod	Benämning
BA	Bygg- och anläggningsprogrammet exklusive inriktningen anläggningsfordon
BAANL	Bygg- och anläggningsprogrammet inriktning anläggningsfordon
BF	Barn-och fritidsprogrammet
EE	El- och energiprogrammet
EK	Ekonomiprogrammet
EK Åre	Ekonomiprogrammet, Åre
ES	Estetiska programmet exklusive inriktningen musik
ESMUS	Estetiska programmet inriktningen musik
FS	Försäljnings- och serviceprogrammet
FT	Fordons- och transportprogrammet exklusive inriktningen transport
FT Bi	Fordons- och transportprogrammet, Bispgården
FT Åre	Fordons- och transportprogrammet, Åre
FTTRA	Fordons- och transportprogrammet, inriktningen transport
GYSÄR	Gymnasiesärskolan
FS	Försäljnings- och serviceprogrammet
HA	Handels- och administrationsprogrammet
HT	Hotell- och turismprogrammet
HT Åre	Hotell- och turismprogrammet, Åre
HU	Humanistiska programmet
HV	Hantverksprogrammet
IN	Industri tekniska programmet
IN Bi	Industri tekniska programmet, Bispgården
NA	Naturvetenskapsprogrammet
NA Åre	Naturvetenskapsprogrammet, Åre
NBDJU	Naturbruksprogrammet inriktning djurvård
NBHAT	Naturbruksprogrammet inriktning hästhållning, Wången
NBNAT	Naturbruksprogrammet inriktning lantbruk
NBLAN	Naturbruksprogrammet inriktning naturturism
NBSKO	Naturbruksprogrammet inriktning skogsbruk
RL	Restaurang- och livsmedelsprogrammet
RL Åre	Restaurang- och livsmedelsprogrammet, Åre
SA	Samhällsvetenskapsprogrammet
SA Åre	Samhällsvetenskapsprogrammet, Åre
TE	Teknikprogrammet
VF	VVS- och fastighetsprogrammet
VO	Vård- och omsorgsprogrammet